

LA CASA DE LA FONT DE SANT MAGÍ (s. XIX)*

Montse Rumbau

La casa de la Font, que també era anomenada casa Muntadas, és una casa gran que està a prop de les fonts de Sant Magí. Quan la veus t'adones que no té res a veure amb cap casa de la zona. Va ser construïda per un dels germans Muntadas segurament cap a la segona meitat del XIX. Els Muntadas eren una família d'industrials de les més importants i reconegudes del país.

1883:

A. Aulèstia i Pijoan, explica, una excursió de la Llacuna a St. Magí, l'abril del 1883.

Publicació de l'Associació catalanista d'excursions científiques. En l'escrit parla de la casa de la Font:

“A dos quarts de set arribàvem a St. Magí, dirigint-nos a la grandiosa masia propietat de don Eusebi Muntades, qui ens havia donat una carta de recomanació per al majordom Josep Busquet que ens atengué amb una amabilitat suma. La masia d'aspecte modern, tancada per ample

barri, està rodejada d'ametllers que van a confondre's amb les rouredes de les vessants pròximes. Després de reposar un poc a la llar, a on assecàrem nostres robes, sortírem per visitar lo santuari que s'alça a la dreta de la riera al peu d'un espadat.

...

Retornats de negra nit a la masia, després d'haver ben sopat, esperàrem l'hora d'anar a dormir sentats vora la llar ... entonant aquelles hermoses cançons de la terra que tan bé s'adiuen amb nostra naturalesa i tan tendrament parlen al cor.

.....”

-p. 41-

Els Muntadas

Els Muntadas van ser els que van crear el 1847 l'Espanya Industrial a Sans, una fàbrica tèxtil que es va convertir en la primera societat cotonera d'Espanya. I va arribar a ser el recinte industrial més importat en tot l'estat. Va arribar a tenir 2500 persones treballant-hi. Van tancar el 1969.

Els Muntades eren set germans, sembla que el més emprenedor va ser el petit,

* Publicat a *Tribusdelasegarra.cat*.

l'Antoni Muntadas i Campeny. Abans de l'Espanya Industrial, la família ja tenia diverses fàbriques tèxtils a Barcelona, com l'anomenada el Vapor al carrer Riera, al Raval, i dues a Sabadell. Tots els germans Muntadas van destacar en els negocis i en les diferents activitats que van tirar endavant.

Un dels germans, Pau Muntadas, el 1840, va comprar la finca del "Monasterio de Piedra", situada a l'Aragó, després de la desamortització del 1835, el seu fill, Joan Frederic, li va agradar tant el lloc, que va anar fent reformes, i el 1860, va descobrir la Gruta Iris, on hi va crear al cap de set anys el primer centre de piscicultura d'Espanya, fent servir l'aigua del riu Piedra i criant truita comuna i cranc de riu ibèric.

El que va comprar la finca de St. Magí: tot Rocamora, les cases, els masos i les ter-

res de Sant Magí i també tot el voltant del santuari, després de la desamortització del 1835, va ser Bernat Muntadas i Campeny, el tercer dels germans. La va comprar cap al 1842-44-45.

Amb la desamortització l'Estat es va quedar amb tots els convents, monestirs i amb totes les finques de l'església, i les van vendre a baix preu a la gent que en aquells moments tenien diners. Molts monestirs es van anar deteriorant i alguns es van perdre per sempre, d'altres van aconseguir salvar-se, quasi miraculosament i després de molts anys, com Poblet.

Els Muntades i St. Magí

Quan pujaven els Muntadas a la casa de St. Magí, que la van fer tota nova, hi pujaven amb mossos d'esquadra que feien guàrdia allà a la nit. Venien en carruatges

Fotografia de Montserrat Rumbau.

tirats per animals, al costat de la casa hi havia les quadres i els edificis per guardar-hi els animals i els carruatges.

Abans de la guerra civil, hi pujava els estius la Sra. Eulàlia Muntadas amb el seu fill, el Jaume Pernau Muntadas. L'Eulàlia era segurament la besnéta del Bernat Muntadas. El seu fill, el Jaume era tinent d'artilleria de la República i era advocat, a l'acabar la guerra va ser condemnat a mort. Però gràcies a les influències de la família li van anul·lar la condemna, encara que es va estar un temps a la presó. Sembla que en va sortir molt afectat.

Quan anaven els amos a la casa, o sigui la Sra. Eulàlia, als anys 30, 40 i 50, vivien al pis de dalt, al pis de baix hi vivien els masovers. Als anys 40 també hi va anar a viure el Joan Llorach de Valldeperes, que era pastor i s'havia casat amb la filla dels masovers.

La Pilar Segura, nascuda el 1950, vivia a Rocamora amb la seva família, i anava amb la seva germana algunes vegades a la casa de la Font. Recorda la Sra. Eulàlia, el fill, i també els néts. Els hi donaven berenar. Quan venien els estius, portaven "l'ama de llaves" i la cuinera. La casa era molt maca, hi havia una capella i un piano.

La casa de la Font, en els documents de l'Arxiu Diocesà de Tarragona

En aquests documents hi podem trobar diverses cases anomenades de la font:

- Caseta de la Font:

El 1705 hi viu el Josep Segura.

El 1780 hi viu l'Isidro Albet i la Magina Pujador, en aquest any se'ls mor el seu fill Magí amb 16 anys.

- La casa Xica de la Font:

Hi viuen el Ramon Parellada i la Magina Tarrida, se'ls mor dos fills d'albat: la

Josepa el 1796 i el Magí el 1803.

- La casa Vella de la Font:

Hi viuen el Felip Soler i la Francesca Janer, se'ls mor el 1812 dos fills bessons d'albat, el Magí i l'Isidro.

El mateix any mor Ramon Just de Montargull, potser hi treballava fent de mosso.

El 1818, hi mor Sabina Morera, potser hi va morir de casualitat, perquè feia de captaire. Havia estat casada amb el difunt Magí Roset de Biure. Tot i que feia de captaire sembla que era pubilla i que tenia alguna cosa a Biure.

- La casa Nova de la Font:

A principis del segle XIX, hi viuen els Macip. 1831, hi viuen Miquel Segura i Teresa Vidal, aquest any se'ls mor una

filla, és un albat, o sigui una nena petita. El 1858, hi viu Gabriel Martí, francès, del bisbat de Perpinyà, i Francesca Just, natural de St. Magí, se'ls mor un fill, l'Eusebi, amb tan sols 1 mes i 20 dies.

Eren la caseta de la Font, la casa Xica de la Font, la casa Vella de la Font i la casa Nova de la Font, la mateixa casa que anava agafant diferents noms?

Més aviat havien de ser diverses cases més o menys a prop totes elles de la Font.

Si eren la mateixa casa, havia de ser la que van trobar els Muntadas quan ho van comprar tot, i van decidir fer-hi en el seu lloc, cap a la segona meitat del segle XIX, la gran casa que encara veiem avui dia. Si eren diferents cases, al quedar-s'ho tot, les devien enderrocar totes i van construir la nova casa.